RELAŢIA ŞCOALĂ – FAMILIE FACTOR AL SUCCESULUI ŞCOLAR

Prof. STANCIU ŞTEFANA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR. 7 - BUZĂU

Şcoala şi familia sunt cei doi stâlpi de rezistenţă ai educaţiei, iar între ei şi mediul extraşcolar sau extrafamilial oscilează copilul, obiect şi subiect al educaţiei.

Societatea este instanţa superioară care imprimă un anumit format şcolii şi familiei, iar prin idealul educaţional trasează drumul pe care acestea trebuie să-l urmeze. Dar şcoala şi familia sunt cele care contribuie permanent la modelarea societăţii.

Colaborarea şcolii cu familia trebuie să se bazeze pe calitatea educaţiei: obiective, căi şi mijloace superioare. Colaborarea dintre şcoală şi familie înseamnă nu numai o informare reciprocă asupra orientării copilului, ci şi înarmarea părinţilor cu toate problemele pe care le comportă această acţiune.

Acţiunea educativă a familiei este eficientă numai atunci când scopul său se înscrie pe acelaşi drum cu al şcolii, când există concordanţă între obiectivele urmărite de cei doi factori, subordonate idealului social şi educaţional.

Copilul este beneficiarul actului educaţional promovat de aceşti factori şi se află în centrul acestei relaţii.

În lucrarea *„Consilierea şi educaţia părinţilor”* Ecaterina Adina Vrăşmaş arăta că în calitatea de „instituţie iniţială de formare şi educaţie a copilului, familia se găseşte de multe ori în contradicţie cu şcoala şi chiar cu comunitatea socială sau profesională. Ca unitate/cuplu de adulţi, ea trăieşte astăzi drama complexităţii situaţiilor economice, culturale şi relaţionale din epoca noastră. Ca grup de adulţi care construiesc împreună valori sociale, tradiţii şi propria cultură, familia simte prima apăsarea problemelor legate de recesiunea economică, de criza culturii şi de dificultăţile de comunicare interumană din ultimii ani.”

În ciuda perfecţionării mijloacelor de comunicare în masă se simte o lipsă acută de comunicare interumană mai ales în sensul relaţiilor socio-afective, de cooperare şi colaborare.

Un raport asupra relaţiilor dintre şcoală şi familie în ţările Comunităţii Europene - realizat de Macbeth Al., evidenţiază patru motive pentru care şcoala şi familia se străduiesc să stabilească legături între ele:

- părinţii sunt juridic responsabili de educaţia copiilor lor;

- există diferenţe între ţări privind măsura în care părinţii pot alege între diferite şcoli şi cursuri pe care să le urmeze copiii lor;
- învăţământul nu este decât o parte din educaţia copilului, cealaltă petrecându-se în afara şcolii;
- grupurile sociale implicate în instituţia şcolară (părinţi şi cadre didactice) au dreptul să influenţeze gestiunea şcolară.

„Este dificil de pretins, atât la părinţi, cât şi la cadre didactice, ca relaţia de colaborare şcoală-familie să nu fie doar un drept de opţiune" afirma dr. Gheorghe Bunescu de la Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei într-un articol intitulat *„Democratizarea educaţiei şi educaţia părinţilor*".

În zilele noastre, parteneriatul şcoală-familie primeşte noi valenţe. Scopul fundamental al acestei colaborări este integrarea deplină a şcolii în comunitate. În lucrarea *„Management educaţional pentru directorii unităţilor de învăţământ*", Mariana Dragomir precizează faptul că, în relaţia cu şcoala, părintele parcurge 7 paşi:

a) părinte care „învaţă" – părintele se informează asupra modului de conducere şi organizare a procesului instructiv educativ;

b) părinte care „ajută" - **părintele sprijină şcoala** în realizarea unor activităţi extracurriculare;

c) părintele ca suporter al imaginii pozitive despre şcoală – părintele înţelege importanţa şcolii în formarea copilului său şi are o atitudine pozitivă faţă de şcoală;

d) părintele ca sursă de informaţie complementară - furnizează dirigintelui sau profesorilor informaţii despre comportamentul în familie a copilului, despre problemele de sănătate şi afective ale acestuia;

e) părintele ca **sursă educaţională**: - contribuie la educaţia civică, patriotică a propriului copil - îl ajută şi îl sprijină în activitatea zilnică de acumularea unor cunoştinţe;

f) părintele ca profesor – oferă cadre de referinţă pentru raportarea valorică a copiilor săi;

g) părintele ca iniţiator al schimbărilor din şcoală:- părintele are dreptul şi chiar obligaţia să solicite adaptarea şcolii la cerinţele societăţii actuale - părintele poate să propună unele schimbări care să contribuie la dezvoltarea individuală sau colectivă a copilului.

Aceste parteneriate trebuie privite ca o parte esenţială în organizarea şcolii şi a clasei de elevi.

În societatea modernă familiile se confruntă cu probleme economice care forţează tot mai mulţi părinţi să lucreze suplimentar, limitându-se timpul pe care aceştia l-ar fi putut petrece cu copiii

lor. În acest sens, părinţii vor să lucreze cu şcoala pentru a obţine succesul celor mici şi caută îndrumarea cadrelor didactice.

În fiecare unitate şcolară trebuie să existe un grup de legătură şcoală-familie (comitetul de părinţi, consiliul şcolii), care să lucreze pentru crearea unei punţi de legătură între familie şi sistemul de învăţământ.

În cadrul parteneriatelor şcoală-familie, toţi factorii implicaţi îşi împart responsabilităţile. Ele includ profesori, părinţi, elevi, angajează, ghidează, energizează şi motivează elevii în vederea obţinerii succesului.

Colaborarea şcolii cu familia trebuie să se axeze în mod firesc pe calitatea educaţiei: obiective superioare, căi şi mijloace superioare. Pornind de la aceste considerente am întreprins o cercetare experimentală, în care am urmărit posibilităţile concrete de optimizare a comunicării şcoală – familie şi a consecinţelor pe care aceasta le implică.

Scopul: întărirea comunicării şcoală – familie, pentru a putea permite adoptarea de noi strategii eficiente, cu scopul de a îmbunătăţi performanţele şcolare ale elevilor.

Obiective urmărite:

- cunoaşterea opiniilor părinţilor cu privire la educaţia copiilor în şcoală şi familie;
- determinarea cauzelor obiective şi subiective ale eşecului şcolar;
- elaborarea unui proiect de optimizare în vederea îmbunătăţirii performanţelor şcolare ale elevilor.

Ipoteza: Am pornit de la premisa că identificarea intereselor şi atitudinilor părinţilor faţă de şcoală pot contribui la prevenirea unor situaţii de eşec şcolar din partea elevilor şi la îmbunătăţirea performanţelor şcolare ale acestora.

Metodologia cercetării

Metodologia cercetării s-a centrat pe metoda anchetei bazate pe chestionar.

Contextul cercetării

Studiul s-a desfăşurat în Şcoala Gimnazială nr. 7 Buzău, pe baza activităţii desfăşurate în cadrul lectoratelor cu părinţii.

Număr de părinţi chestionaţi: 116

Materiale: chestionar

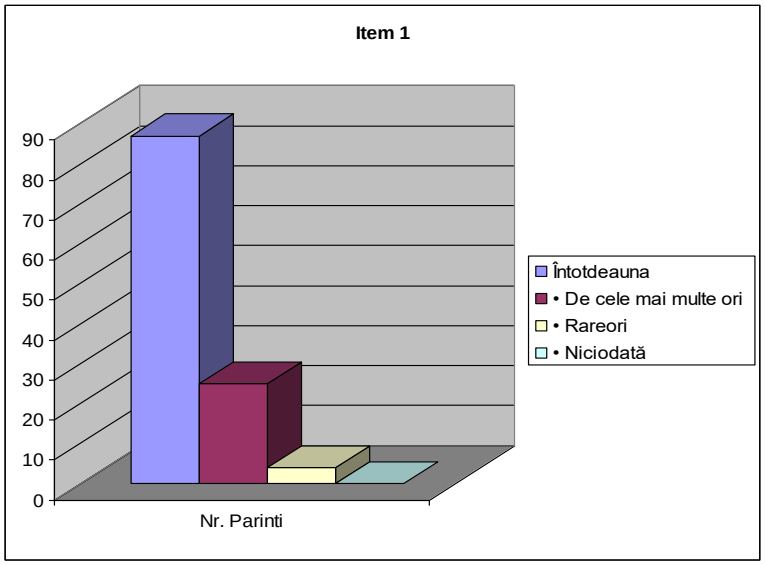
Analiza şi interpretarea datelor:

Din raportul întocmit redau următoarele date:

Item 1. Vă întrebaţi în fiecare zi copilul despre ce se întâmplă la şcoală?

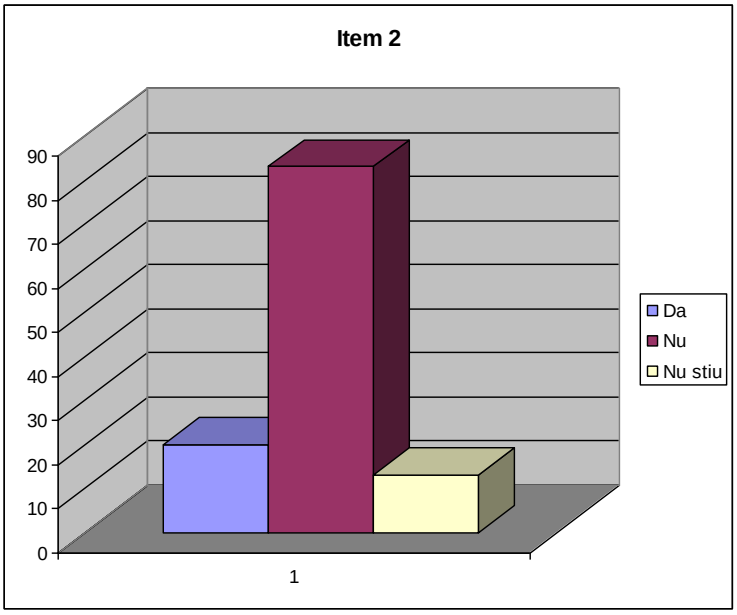
- Întotdeauna – 87 părinţi

- De cele mai multe ori – 25 părinţi
- Rareori – 4 părinţi
- Niciodată – 0

Item 2. Se întâmplă des ca părerea/atitudinea dumneavoastră faţă de copil să nu fie în concordanţă cu cea a profesorului diriginte?

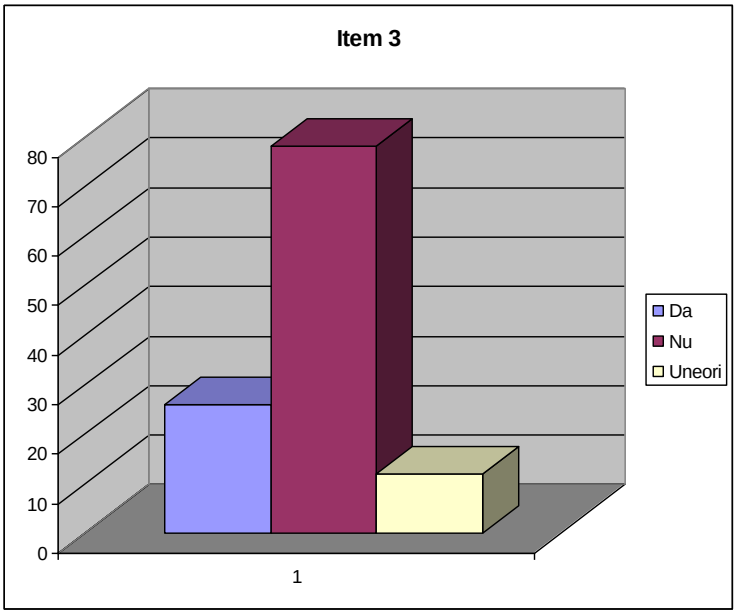
- Da – 20 părinţi
- Nu – 83 părinţi
- Nu ştiu – 13 părinţi

Item 3. Este necesar să insiste copilul dumneavoastră pentru a participa la şedinţele cu părinţii?

- Da - 26

- Nu - 78
- Uneori – 12

Item 4. Ţineţi cont de părerea profesorului diriginte?

- Întotdeauna -15
- De cele mai multe ori - 89
- Rareori - 11
- Niciodată – 1

Item 5. Credeţi că e important să mergeţi la şcoală periodic şi să vă interesaţi de copilul dumneavoastră?

- Da - 108
- Nu - 8
- Nu ştiu – 0

Item 6. Care credeţi că este cea mai bună metodă prin intermediul căreia profesorul diriginte ar trebui să ţină legătura cu dumneavoastră?

- Bilete - 5
- Telefon - 12
- Şedinţe - 43
- Lectorate - 46
- Întâlniri individuale - 7

- Altele (menţionaţi care) – 3 (vizite la domiciliu)

Item 7. Ce reprezintă profesorul diriginte pentru dumneavoastră?

- Un colaborator - 34
- Un sprijin - 8
- Un îndrumător pentru copil - 29
- Un prestator de servicii - 17
- Un specialist – 28

Item 8. Implicarea dumneavoastră în activitatea şcolară a copilului este:

- Un drept – 56
- O obligaţie – 60

Item 9. În ce fel a evoluat relaţia dumneavoastră cu şcoala în urma lectoratelor cu părinţii?

- Relaţia nu s-a îmbunătăţit -6
- Înţeleg mai bine copilul şi mă implic în rezolvarea lor - 53
- Prezenţa la lectorate mi-a îmbunătăţit relaţia directă cu profesorul diriginte - 27
- Participarea la lectorate mi-a creat deprinderea de a păstra legătura cu şcoala – 30

Item 10. Când acasă apar probleme care ar putea afecta situaţia şcolară a copilului îl informaţi pe profesorul diriginte despre aceste probleme?

- Întotdeauna - 5
- Depinde de natura problemelor -68
- Uneori - 23
- Niciodată – 20
-

Proiect de optimizare

Activitatea de prevenire a unor situaţii de eşec şcolar din partea elevilor şi la îmbunătăţirea performanţelor şcolare ale acestora este deosebit de complexă. În realizarea acesteia rolul prioritar îl au şcoala şi familia, cei mai importanţi factori educaţionali. Pentru a-şi realiza menirea şcoala trebuie să aibă oameni cu o temeinică pregătire ştiinţifică şi psihopedagogică, dornici să aplice în practică cunoştinţele profesionale. Pentru aceasta se propune:

Nr. crt.	Activităţi propuse	Responsabil	Realizat	În curs de realizare	Nerealizat
1.	Prezentarea rezultatelor chestionarului în cadrul consiliului clasei.	Prof. diriginţi			
2.	Realizarea unui program de recuperare cu elevii care dovedesc lacune în cunoştinţe.	Echipa managerială			
3.	Realizarea în orele de dirigenţie a unor dezbateri cu tema „Succesul şcolar-reuşită în viaţă?”	Prof. diriginţi			
4.	Iniţierea unor cursuri cu părinţii elevilor care ridică probleme.	Echipa managerială			
5.	Activităţi de consiliere a părinţilor în cadrul cabinetului de asistenţă psihopedagogică	Consilierul şcolar			
6.	Susţinerea de lectorate cu părinţii cu tema: „Familia – factor fundamental în viaţa şi educaţia copilului”	Prof. diriginţi			
7.	Întâlniri cu medici şi psihologi pe tema: „Dezvoltarea fizică şi psihică a copilului”	Prof. diriginţi şi consilierul şcolar			

Rezultate aşteptate:

- îmbunătăţirea rezultatelor şcolare şi implicit a procentului de promovabilitate a elevilor;
- reducerea cazurilor de eşec şcolar în rândul elevilor;
- îmbunătăţirea relaţiei şcoală-familie prin implicarea părinţilor într-un număr mai mare în activităţile şcolii;

BIBLIOGRAFIE:

1. Băran-Pescaru, Adina, ***Parteneriat în educaţie: familie-şcoală-comunitate",*** Editura Aramis, Bucureşti, 2004;
2. Bunescu, Gheorghe, ***Democratizarea educaţiei şi educaţia părinţilor***, articol publicat pe Internet;
3. Onţan, Florica, ***Managementul educaţional***, Ed. Universităţii Oradea, 2004
4. Vrăjmaş, Ecaterina Adina, ***Consilierea şi educaţia părinţilor***, Bucureşti, Editura Aramis, 2004;